

a harmadikban ö, ó, ü, ű betűket látunk, nem következethetünk arra, hogy a három nyomtatvány közül az a legrégebb, amely ö, ű betűket használ, s a másik két, újabb keletkezésű jeleket feltüntető az újabb nyomtatvány.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN.

Ki írta a Bártfai Lénárt egyháztörténetét? „LEONHARDUS BÁRTFAI“ nevű szerzőtől 1771-ben negyedrétkben jelent meg Halléban egy 26 lapra terjedő könyv, melynek címe: *„Brevis conspectus historiae ecclesiasticae, in quo status religionis christianae ante adventum hunnorum in Ungariam usque ad illa tempora solum, in quibus reformatio Lutheri coeperat, examinatur atque breviter exponitur.“*

Mínthogy KLEIN JÁNOS SÁMUEL *„Nachrichten von den Lebensumständen und Schriften evangelischer Prediger“* című műve III. kötetének (Pest, 1873.) 45. lapján az általa Halléban 1771-ben negyedrétkben kiadott *„Historia ecclesiasticá“*-jára hivatkozik; és mínthogy az ő neve alatt egy ilyen munkának semmi nyoma, viszont BÁRTFAI LÉNÁRTnak szintén nincs azután többé se híre, se hamva: az a gyanú ötlött az agyamba, hogy azonos a két munka s álnév alatt adta ki KLEIN, tekintettel az őt már csak annál fogva is elővigyázatra inó viszonyokra, mivel az apját egy 1752-ben Lipcsében közrebocsátott és még abban az évben Boroszlóban másodszer is napvilágot látott könyvéért mozdította el körmöcbányai lelkeségétől a helytartótanács, mely természetesen elkoboztatta a könyvet is.

Utánanézttem ennek folytán a BÁRTFAI LÉNÁRT neve alatti könyv ama lapján, melyre KLEIN az említett helyen hivatkozik, hogy csakugyan megvan-e rajta az, amit ő ottlevőnek mond? Miként el voltam rá készülve, tényleg ott van. De még teljesebb bizonyosság okáért a hallei egyetem anyakönyvében, melyből, sajnos! csak a wittenbergivel való egyesülése óta ott tanult magyarok névsora van eddig közzétéve, nemkülönben utánanézttem, hogy netalán mikor iratkozott be egy BÁRTFAI LÉNÁRT nevű? Azt az értesülést kaptam persze, hogy soha.

Igy tehát kétségen kívüli, hogy BÁRTFAI LÉNÁRT törlendő a magyar írók, specialiter egyháztörténetírók jegyzékéből, mert a neve alatti könyvet KLEIN JÁNOS SÁMUEL írta, ki mint bártfai születésű, méltán vette fel álnévül azt, hogy BÁRTFAI. A Lénárt nevet pedig bizonyosan STÖCKELTől kölcsönzte, kiről azelőtt egy évvel ugyanő adott ki könyvet Rintelmben, ahonnan 1771. ápr. 23-ára ment át Halléba tanulmányai folytatására.

ZOVÁNYI JENŐ.